

CHÀNG TRÂU RỪNG (1)

Ngày xưa ngày xưa, cứ vào những ngày kiêng chàng Trâu rừng là dân làng trong buôn đều ở nhà mà không dám đi rẫy. nhưng một hôm, có hai chị em nhà kia không nghe theo lời khuyên răn của mọi người mà cứ lên rẫy như ngày thường. thế là họ gặp Trâu rừng tại rẫy. Trâu rừng hỏi:

- Tại sao dân làng mà không ra rẫy?
- Chúng tôi kiêng chàng Trâu rừng! Cô chị trả lời.
- Không phải sợ tôi đâu!

Nói vậy, nhưng ngay sau đó Trâu rừng lại giả vờ dọa dẫm hai chị em. Thấy người chị không hề sợ sệt, nó bèn nói:

- Mà không sợ à? Mà có dám theo tao uống rượu không?

Cô gái đồng ý và đi theo Trâu rừng ngay. Đến giữa đường, Trâu rừng chợt dừng lại rồi vào hai bên đường chặt dây mây. Thấy vậy, cô gái hỏi:

- Mà chặt dây mây làm gì thế?
- Ồ, để “cày một”, để cột chuồng heo, chuồng gà.

Sau đó họ lại tiếp tục đi, nhưng nữa chừng Trâu rừng bắt cô gái trói vào gốc cây. Trói xong, chàng Trâu rừng liền biến thành con Trâu rừng. Trước khi đi, nó nói với cô gái:

- Mà phải ở đây chờ tao 7 ngày.
- Thế là cô gái phải chịu đói chịu khát 1 ngày 1 ngày, 2 ngày...Đến ngày thứ 3 có một con chim Trĩ bay qua, thấy cô gái ngồi ở gốc cây, nó hỏi:
 - Ai làm gì ở đó thế?
 - Ôi! Tôi đi lang thang nên bị chàng Trâu rừng bắt trói như thế này đây.
 - Đừng nói nữa, tôi cứu cô được đây,
 - Nói vậy, nhưng con chim Trĩ chẳng làm gì được nên nó lại bay đi. Ngày hôm sau, thấy một con nhím đi qua, cô gái bèn nói:
 - Ồ, đi lang thang như thế à? Cầu cho Trâu rừng bắt trói giống tôi đây này.
 - Ồ, đừng nói như thế. tôi cứu cô được đây!
 - Ôi, xin nhím tha lỗi cho tôi. Hãy cứu tôi đi.
 - Nếu thế cô trả ơn cho tôi cái gì?
 - Tôi sẽ trả ơn Nhím bằng khoai môn.

Nghe nói vậy, Nhím ưng thuận rồi cắn dây trói quanh mình cô gái. Nhưng rằng Nhím yếu quá nên chỉ cắn đứt được 3, 4 sợi. nhím không cứu được cô gái nên cũng bỏ đi như chim Trĩ. Đã nhiều ngày đi qua, sắp đến ngày Trâu rừng trở lại rồi. chợt một con cáo vừa huýt gió vừa đi qua chỗ cô gái bị trói.

- Ai huýt gió ở đó thế?

-Tôi đây! Cáo trả lời rồi hỏi:

- Ô, chị ngồi đó làm gì thế?

- Tôi bị Trâu rừng trói. Anh cứu giúp tôi với.

- Thế chị trả tôi cái gì?

- Trả ơn bằng cái chiêng.

- Tôi không cần chiêng.

- Vậy tôi trả cho Cáo cái ché quý Rlung.

- Tôi không cần ché quý của chị. Tôi muốn chị làm vợ của tôi. Cáo dứt khoát nói. Cô gái lưỡng lự một lúc rồi cũng phải ưng thuận:

- Cũng được, anh hãy cứu tôi đi.

Được lời rồi, Cáo bèn đi tháo dây trói cho cô gái. Tháo xong rồi nó lượm rất nhiều quả Tanong rồi dắt cô gái đến một khu rừng thật dày. Nó vừa gieo quả Tanong xuống đất vừa khấn rằng:

- Thằng thẳng trái Tanong, dài dài trái xoài rừng. quỷ Trâu rừng ăn như ăn vợ Cáo.

Khấn nhiều lần như vậy thì ạt Tanong nảy mầm rồi lớn dần thành một cây thật to. Cáo và cô gái cùng leo lên cây ngồi... trong khi đó, chàng Trâu rừng cùng họ hàng kéo tới nơi trói cô gái như đã hẹn. không thấy cô gái, Trâu rừng liền húc vào thân cây vì nó tưởng cô gái leo lên cây để trốn. nhưng vẫn không thấy, TRÂU RỪNG bèn đi tìm và nó đến chỗ cây Tanong, nhìn thấy vợ chồng Cáo, Trâu rừng chưa kịp làm gì thì Cáo nhanh nhẩu nói ngay.

- Chúng tao ngồi trên cây rồi. chúng mày phải lấy rìu chặt cho cây ngã xuống thì mới măn chúng tao được.

Trâu rừng nghe nói cũng phải vung rìu chặt lấy chặt đẽ. Thấy vậy, Cáo vội vàng nói:

- Chúng mày nghe cây kêu rằng rất thì dứt đầu vào vết chặt nhé!

Nghe cáo nói vậy Trâu rừng cũng nghe theo. Trong khi đó, Cáo bảo cây Tanong dồn sức vào thân làm cho chết Trâu rừng. Nhưng Trâu rừng không chết. thấy thêm cáo sợ lắm nhưng vẫn cố nghĩ ra cách thoát thân. Nó khôn ngoan nói với Trâu rừng:

- Hãy chặt dây mây đưa tao cột một đầu ở trên này rồi tụi mày leo lên.

Buộc dây mây xong. Cáo lại bảo bọn Trâu rừng cắm chông xung quanh gốc cây. Xong xuôi đầu đó, bọn Trâu rừng hùa nhau trèo lên cây, chỉ còn một con trâu mẹ đang có mang ở dưới đất. bọn Trâu rừng leo đến nửa chừng thì cáo chặt đứt hết dây mây. Thế là cả bọn rơi xuống và bị chông cắm chết hết. con trâu mẹ vội vàng chạy trốn vì sợ cáo đuổi theo chém. Nhưng cáo vẫn ngồi im nói cây Tanong:

- Nếu anh chị tôi còn sống ở bên nào thì hãy ngã về bên đó.

Cáo đứt lời thì cây Tanong ngã đến vườn của cô em gái. Người chị thả con dao. người em bắt được cất tiếng than:

- Ô, giống con dao của chị tôi ngày trước bị Trâu rừng ăn thịt quá!

Người chị lại thả cái kẹp tóc xuống và người em cũng bắt được.

- Ô, giống cái kẹp của chị tôi ngày trước bị Trâu rừng ăn thịt đây này.

Tối hôm đó, cáo đi lấy nước rồi nó còn bắt gà của mẹ vợ nữa. thấy con gà, vợ nó bảo:

- Ô, sao giống con gà của mẹ tôi thế?

- Nói bậy nói bạ! Cáo vội mắng át đi.

Sau đó, vợ chồng cáo xuống đất. cáo muốn vào nhà cha mẹ vợ ngay, nhưng vừa thấy cáo cha mẹ cô gái xưa đuổi và định đánh:

- Phải đây rồi, con cáo bắt gà đây rồi!

Nhưng cô gái đã lên tiếng bênh Cáo:

- Đừng đánh Cáo, chính cáo đã cứu tôi đây!

Thế rồi cô gái kể cho cha mẹ, dân làng nghe chuyện Trâu rừng đã hại mình như thế nào và cáo đã cứu mình ra sao. Nghe xong, mọi người đều dặn cô gái đừng để cho cáo cắn gà, cắn vịt nữa. Nhưng cáo quen nết rồi không sửa được nữa. nó cứ cắn gà cắn vịt mãi. Vì vậy, người em gái giận anh rể lắm. Một hôm, cô rủ cáo cùng đi phát rẫy. Tới nơi, cô gái cắm đầy chông dưới chòi ngủ. đến nửa đêm, cô đẩy cáo xuống đất làm cáo bị chông cắm chết. Đến sáng, cô mang cáo đi nướng và ăn hết cái thân, còn cái đuôi cô cất vào trong trái bầu khô. Sau đó, cô trở về buôn. Vừa về đến nhà, tự nhiên, khát nước quá cô bèn nói với chị:

- Ôi, khát nước quá! Ăn thịt cao khát nước quá, chị lấy cho em ngụm nước đi.

Nghe vậy, người chị nhìn vào trái bầu khô thì thấy có đuôi cáo thật. Đau buồn quá, cô vừa khóc vừa trách móc nguyên rủa:

- Ôi! Tất cả chúng mày ăn hết thịt chồng tao rồi!

Sau đó ít lâu, người chị vào rừng chặt củi một mình. Có củi rồi, cô bèn ra suối gội đầu, tắm rửa. Sau đó, cô đốt lửa thật to rồi nhảy vào lửa để chết theo chồng cáo. Khi lửa tàn, từ đồng tro mọc lên một cây bí. Cây bí lớn rất nhanh, nhưng chỉ đơm được một trái. Một hôm, người em đi qua chỗ chị chết thấy có trái bí bèn hái mang về nhà. Ít lâu sau, trái bí tự nhiên tách ra làm đôi và người chị từ trong trái bí bước ra. Cả nhà mừng rỡ vì cô đã sống lại. hàng ngày, cô vẫn đau khổ, dẹt chẵn, giả lúa như ngày nào. . . Một hôm, người em trước khi đi bừa củi dặn chị:

- Chị ơi, chị ở nhà phơi lúa nhé. Nếu trời mưa chị nhớ cất lúa vào kho ngay kẻo bị mục.

Người chị phơi lúa xong lại vào nhà đan khổ, dẹt chẵn. Một lát sau trời bất chợt đổ mưa. Thấy vậy, cô vội vàng xúc lúa mang vào kho. Vì thế, nước mưa cứ ngấm vào người cô làm cô lại biến thành than như hồi cô nhảy vào lửa bị cháy...

(Người kể: Y Tang Hmok, buôn Drênh A, xã Đăk Liêng, huyện Lăk, tỉnh Đăk Lăk)